

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Београд
Булевар краља Александра 67

Декан Правног факултета Универзитета у Београду, на предлог Катедре за грађанско право од 10. децембра 2014. године и Научно-наставног већа од 22. децембра 2014. године, донео је одлуку о расписивању конкурса за избор *једног редовног професора за грађанскоправну ужу научну област (предмети Наследно право и Грађанско процесно право)*. Конкурс је објављен у „Службеном гласнику РС”, бр. 143/2014, од 26. децембра 2014. године и у публикацији „Послови – огласи”, коју издаје Национална служба за запошљавање, од 31. децембра 2014. године.

На седници од 22. децембра 2014. године, Изборно веће Правног факултета Универзитета у Београду је на предлог Катедре за грађанско право одредило Комисију за писање извештаја за избор једног редовног професора за грађанскоправну ужу научну област (предмети Наследно право и Грађанско процесно право), у следећем саставу: 1° *др Мирко Васиљевић*, редовни професор Правног факултета у Београду, 2° *др Марија Драшкић*, редовни професор Правног факултета у Београду, 3° *др Александар Јакишић*, редовни професор Правног факултета у Београду, 4° *др Ранко Кеча*, редовни професор Правног факултета у Новом Саду и 5° *др Наташа Стојановић*, редовни професор Правног факултета у Нишу.

На расписани конкурс се дана 30. децембра 2014. године пријавио *др Дејан Ђурђевић*, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду, као једини кандидат. Уз пријаву, кандидат је Комисији приложио: биографију са списком објављених радова (прилог 1) и копије радова које је објавио након избора у звање ванредног професора (прилог бр. 2). Пријава на конкурс, заједно са прилозима, поднета је у шест примерака, тако да је сваки члан Комисије имао увид у поднети материјал.

Након што је прегледала пријаву, биографију и све радове кандидата, у смислу члана 14. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Комисија има част да Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду поднесе следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографија кандидата

Дејан Ђурђевић је рођен 6. јуна 1974. у Београду, где је завршио основну и средњу школу. Правни факултет је уписао 1993. године, а дипломирао је 1997. године, са просечном оценом 9,90, као најбољи студент у својој генерацији.

Магистарске студије кандидат је уписао 1997. године на Правном факултету у Београду, грађанскоправни смер. Методологију друштвених и правних наука положио је 1998. године са оценом 10. Семинарски рад под називом „Наследноправни положај

супружника у првом наследном реду” одбранио је 1999. године (ментор: проф. др Оливер Антић). Усмени магистарски испит положио је са одликом 2001. године, пред комисијом у саставу: проф. др Слободан Перовић, проф. др Верољуб Рајовић, проф. др Миодраг Орлић, проф. др Оливер Антић и проф. др Марина Јањић – Комар. Магистарски рад под називом „Одређивање и промена законског наследног дела”, кандидат је одбранио са одликом 2001. године, пред комисијом у саставу: проф. др Слободан Перовић, проф. др Оливер Антић и проф. др Олга Цвејић - Јанчић. Докторски рад под називом „Апсолутна ништавост завештања”, кандидат је одбранио са одликом 2005. године, пред истом комисијом.

Кандидат је 2003. године боравио на Универзитету *Albert Ludwigs* у Фрајбургу (Немачка), где је прикупљао литературу за израду докторског рада. Такође је 2005. године боравио на Правном факултету у Триру (Немачка).

2. Рад на универзитету

Рад на факултету Дејан Ђурђевић започиње 1998. године, када је изабран за асистента – приправника на Правном факултету у Београду за предмет наследно право. У звање асистента за исти предмет кандидат је изабран 2002. године. Као сарадник на Правном факултету у Београду, кандидат је руководио вежбама из наследног права и из увода у грађанско право. Повремено је био руководиолац вежби и на предметима стварно право и облигационо право.

У звање доцента за предмет наследно право кандидат је изабран 2005. године. Као доцент, кандидат је на предмету за који је изабран изводио све облике наставе на основним студијама: предавања, студијске групе, вежбе и испити. Поред тога кандидат је био ангажован и у настави на последипломским студијама. Држао је предавања и испите на мастер студијама, био је члан комисије за одбрану мастер рада, члан комисија за полагање усменог магистарског испита, члан комисије за писање реферата за оцену подобности теме докторске дисертације, као и члан комисија за писање реферата за избор у звање сарадника у настави и асистента.

У звање ванредног професора за ужу грађанскоправну научну област кандидат је изабран 2010. године. Као ванредни професор, кандидат је обављао све облике наставе на основним студијама на предмету Наследно право: предавања, студијске групе, вежбе и испити. Од школске 2013/2014 године кандидат је на основу одлуке Катедре за грађанско право и Наставно-научног већа Правног факултета у Београду држао предавања и испите из предмета Грађанско процесно право.

Поред тога кандидат је био ангажован и у настави на последипломским студијама, како на наследноправним предметима (*Уговори у наследном праву*), тако и на процесноправним предметима (*Ванпарнично процесно право, Упућивање на парницу и оставински поступак, Јавнобележничко право*). Кандидат је држао је предавања и испите на мастер студијама, био је ментор на докторским и мастер студијама, члан комисија за одбрану мастер рада, члан комисија за полагање усменог докторског испита, члан комисија за полагање усменог магистарског испита, члан комисије за одбрану пројекта докторске дисертације, члан комисије за писање реферата за оцену подобности теме докторске дисертације, као и члан комисија за писање реферата за избор у звање наставника и сарадника.

Од избора у звање доцента 2005. године, кандидат је ангажован у свим облицима наставе (предавања, практична обука, писмени испити и чланство у комисијама за полагање усменог дела испита) на последипломским специјалистичким студијама „Нотар – јавни бележник” које се организују на Правном факултету у Београду.

Кандидат по позиву предаје и на Факултету правних наука Универзитета у Доњој Горици (Црна Гора).

3. Публикације

3.1. До избора у звање ванредног професора

3.1.1. Дела монографског карактера

- *Одређивање и промена законског наследног дела*, магистарски рад одбрањен на Правном факултету у Београду 2001, умножено за одбрану;
- *Апсолутна ништавост завештања*, докторска дисертација одбрањена на Правном факултету у Београду 2005, умножено за одбрану;
- *Приручник за наследно право*, коауторски са О. Антићем, Правни факултет Универзитета у Београду (прво издање 2003, друго издање 2009.);
- *Основи породичног права Црне Горе*, ЦИД, Подгорица 2008;
- *Основи наследног права Црне Горе*, ЦИД, Подгорица 2010;
- *Институције наследног права*, Службени гласник, Београд (прво издање 2010, пето издање 2013.).

3.1.2. Чланци објављени у часопису међународног значаја који је верификован посебном одлуком

- *Утицај недозвољеног мотива на пуноважност тестаментa*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 3-4/2004;
- *Актуелна реформа наследног права у Црној Гори*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 1/2009;
- *Увођење уговора о наслеђивању у српско право*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2009.

3.1.3. Чланци објављени у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области

- *Супружник као наследник првог наследног реда у упоредном праву*, Страни правни живот, бр. 3/1998;
- *Смањење наследног дела супружника у другом наследном реду до 1/4*, Правни живот, 10/2001;
- *Моменат меродаван за оцену да ли је завештање у супротности са јавним поретком и добрим обичајима*, Правни живот, бр. 10/2004;
- *Ништавост завештања због повреде морала у домену сексуалних односа*, Правни живот, бр. 10/2006;
- *Слобода тестирања и формализам ологографског тестаментa*, Правни живот, бр. 11/2009.

3.1.4. Остали објављени чланци

- *Смањење наследног дела супружника у првом наследном реду по ЗОН-у Србије из 1995.*, Зборник радова Правног факултета у Српском Сарајеву, 1999;
- *Наследноправни положај супружника у првом наследном реду*, Српска слободарска мисао, бр. 3/2000;
- *Проблем одређивања наследног дела супружника у случају полигамног брака*, Билтен Округног суда у Београду, бр. 56/2001;
- *Трећи наследни ред у праву Републике Српске*, Архив за правне и друштвене науке, бр. 3-4/2004;
- *Специфичности интестатског наслеђивања у СГЗ-у*, у: „Србија од 1804-2004, Зборник радова са научног скупа одржаног од 20. – 23. 10. 2005. на Правном факултету у Нишу”, Ниш 2005;
- *Јавнобележнички акти*, у: Д. Хибер (прир.), Јавнобележничко право, зборник радова, Београд 2005;
- *Улога нотара у састављању и чувању тестамената*, у: Д. Хибер (прир.), Јавнобележничко право, зборник радова, Београд 2005;
- *Утицај делимичног лишења пословне способности на завештајну способност*, у: С. Табороши (прир.), Развој правног система Србије и хармонизација са правом ЕУ, прилози пројекту 2007;
- *Повећање наследног дела оставичевих родитеља*, у: С. Табороши (прир.), Развој правног система Србије и хармонизација са правом ЕУ, прилози пројекту 2008;
- *О реформи разлога недостојности за наслеђивање*, Гласник Адвокатске коморе Војводине, бр. 6/2009;
- *Издвајање из састава заоставштине по основу доприноса у њеном увећању*, Правни зборник – часопис за правну теорију и праксу, Подгорица, бр. 1/2009;
- *Закон о облигационим односима и уговори у наследном праву*, Правни зборник – часопис за правну теорију и праксу, Подгорица, бр. 2/2009;
- *Благонаклоно и допуњујуће тумачење тестамената*, у: С. Лилић (прир.), Правни Правни капацитет Србије за европске интеграције, књига 4, Правни факултет Универзитета у Београду, 2009.

3.1.5. Прикази

- Новине у Закону о наслеђивању Србије, Зборник радова (Правни факултет и Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац 1998.), Архив за правне и друштвене науке, бр. 3/1999;
- Снежана Миладиновић, *Легат кроз правну науку и законодавство* (Задужбина Андрејевић, Београд 2000), Анали Правног факултета у Београду, бр. 3-4/2002;
- Драгољуб Стојановић, Оливер Антић, *Увод у грађанско право* (Правни факултет у Београду 2002), коауторски са Н. Тешићем, Архив за правне и друштвене науке, бр. 3/2002;
- Михајло Дика (ур.), *Ново насљедноправно уређење* (Народне новине, Загреб 2003), Анали Правног факултета у Београду, бр. 3-4/2004.
- *Предговор за Закон о наслеђивању Србије*, ИПД Јустинијан, Београд 2005;
- *Предговор за Закон о ванпарничном поступку Србије*, ИПД Јустинијан, Београд 2005.

3.2. Након избора у звање ванредног професора

3.2.1. Научне монографије

- *Јавнобележничка делатност*, Досије студио, Београд 2014, ISBN 978–86–6047–158–3. Обим: 22 ауторска табака, 250 страница. Рецензенти: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Александар Јакшић, проф. др Гордана Станковић и проф. др Ранко Кеча. **Категорија М41 – Истакнута монографија националног значаја, 7 бодова.**

3.2.2. Приручници (стручне публикације које Комисија није посебно бодовала)

- *Како да остварим своја права* (приручник у оквиру пројекта „Унапређење економских и социјалних права жена у Србији и Црној Гори”), коауторски са В. Симовић, Министарство за људска и мањинска права Црне Горе, Подгорица 2010;
- *Јавни бележници. Ко су и шта раде?* (брошура у оквиру GIZ - овог Програма подршке првним и правосудним реформама у Србији), GIZ, Београд 2014.

3.2.3. Радови у научном часопису међународног значаја који је верификован посебном одлуком. **Три рада у категорији М24, укупно 12 бодова.**

- *Неутрални правни послови*, Анали Правног факултета у Београду, 2/2010;
- *Правни положај претходног наследника*, Анали Правног факултета у Београду, 1/2011;
- *Признање нотарског записа*, Анали Правног факултета у Београду, 1/2012.

3.2.4. Радови у водећем научном часопису националног значаја (првих пет радова истовремено се квалификују као радови с међународног научног скупа објављени у целини). **Шест радова у категорији М51, укупно 18 бодова:**

- *Стецај над заоставштином*, Право и привреда, 1-3/2012;
- *Принцип униперсоналитета у тестаментарном праву*, Правни живот, 10/2010;
- *Утврђивање идентитета учесника у поступку састављања нотарске исправе*, Правни живот, 12/2011;
- *Положај лица са посебним потребама у нотарском поступку*, Правни живот, 12/2012;
- *Оправданост поверавања оставинског поступка јавним бележницима*, Правни живот, 11/2013;
- *Наследничко уверење (Erbschein) у немачком праву*, Страни правни живот, 2/2012.

3.2.5. Радови у тематској монографији или у тематском зборнику националног значаја. **Шест радова у категорији М44, укупно 12 бодова:**

- *Нотарски тестамент у немачком праву*, Увод у право Немачке (ур. М. Васиљевић, В. Чоловић), Институт за упоредно право - Правни факултет у Београду, Београд 2011;
- *Фидеикомисарна супституција у европским правним порецима и у српском праву*, Правни капацитет Србије за европске интеграције - књига 5 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2010;

- *Правни положај нотара у европским правним порецима и у српском праву*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 1 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2011;
- *Нотарски тестамент у европским правним порецима и у српском праву*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 2 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2012;
- *Положај нотара као повереника суда у оставинском поступку*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 3 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2013;
- *Актуелна реформа прописа о јавнобележничким оверама и европски стандарди у области превентивне правне заштите*, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 4 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2014.

3.2.6. Прикази и предговори (Комисија их није посебно бодовала)

- *Dieter Leipold, Erbrecht – Ein Lehrbuch mit Fällen und Kontrollfragen, 18. neubearbeitete Auflage, Mohr Siebeck, Tübingen 2010*, Анали Правног факултета у Београду, 1/2010;
- *Rainer Hausmann, Gerhard Hohloch (Hrsg.), Handbuch des Erbrechts, 2. Auflage, Erich Schmidt Verlag, Berlin 2010, XLVII + 2189*, Анали Правног факултета у Београду, 2/2010;
- *Предговор за Закон о јавном бележничштву*, Службени гласник, Београд 2011.

Бодовањем радова написаних после избора у звање ванредног професора, које је извршено према *Категоризација домаћих научних часописа за друштвено-хуманистичке науке за 2012. годину*, а на основу *Правилника о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача*, утврђено је да је кандидат остварио **49 (четрдесет и девет) бодова**. Комисија је свесна да, у складу с *Одлуком о изменама и допунама Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду* (Гласник Универзитета у Београду, XLIX, бр. 165 од 23. децембра 2011. године), није неопходно да се приликом избора у звање наставника у групацији друштвено-хуманистичких наука изврши оваква квантификација индивидуалних научноистраживачких резултата. Комисија је одлучила да квантификацију ипак обави, с обзиром на то да она и те како иде у прилог кандидату и да добро илуструје интензитет и учинак његовог научноистраживачког рада у звању ванредног професора.

4. Приказ радова

Радови кандидата које је објавио до избора у звање ванредног професора за ужу грађанскоправну научну област на Правном факултету у Београду приказани су и позитивно оцењени приликом избора кандидата у нижа звања. Предмет овог извештаја биће радови које је кандидат објавио након избора у звање ванредног професора.

4.1. Јавнобележничка делатност, Досије студио, Београд 2014, ISBN 978–86–6047–158–3. Обим: 22 ауторска табака, 250 страница, 24 cm, напомене и библиографске референце уз текст, библиографија на стр. 241-250.

4.1.1. Уводне напомене

Наведена монографија представља, по својој систематици и садржају, расправу (*traité*), која је себи поставила за циљ да објасни основне проблеме јавнобележничког права у Републици Србији, укључујући и одређење правног положаја јавних бележника у правном систему Републике Србије. Рад обухвата 250 страница текста штампаног у нормалном прореду. Од 241-250 странице дат је списак литературе, и то 3 странице домаће, а 7 страница иностране. Страна литература је актуелна и релевантна. Већина извора се односи на период између 2000 и 2010. године. Ради се о делима која на суштински начин третирају јавнобележничку делатност. Такође, видно је да је кандидат користио и најновије доступне изворе из 2011, 2012. и 2013. године што указује на савестан и одговоран приступ теми, као и тежњу да консултацијом најновијих извора провери актуелно стање законодавства, судске праксе и доктрине у материји коју третира. Рад има укупно 1159 фус нота које првенствено указују на доктринарна схватања, али и на изворе јавнобележничке делатности.

Рад се, примарно, темељи на правно догматичкој анализи позитивног права Републике Србије. Међутим, осим правно догматичке анализе норми позитивног јавнобележничког права, кандидат користи и системско тумачење, тј. анализу уставноправног положаја нотарске делатности, те однос норми јавнобележничког права, као и њихову интеракцију са осталим позитивноправним нормама које су на снази у Републици Србији, а које било директно, било посредно имају утицај на обављање јавнобележничке делатности.

С обзиром на то да се ради о пионирском раду у српској правној литератури, те имајући у виду да је нотаријат уведен у правни систем Републике Србије тек у септембру 2014. године, тако да је видан недостатак праксе и одсуство литературе, аутор користи и упоредноправни метод. Ради објашњења појединих института нотарског права, као и у циљу вршења њихове продубљене анализе, аутор користи литературу и правну праксу оних правних система на којима се темељи јавнобележнички систем у Републици Србији (Аустрија, Немачка, Швајцарска).

4.1.2. Структура рада

Рад је подељен на 6 делова који су обележени параграфима (§). Први се тиче јавнобележничке делатности и њене функције, у другом се одређују начела јавнобележничког права. У осталим деловима књиге кандидат анализира основне јавнобележничке функције. Тако, трећи део се односи на јавнобележничке исправе, четврти на јавнобележнички запис, пети јавнобележничке овере. Најзад, у последњем делу аутор третира остале јавнобележничке исправе.

Први параграф („Јавнобележничка делатност и њена функција”) је подељен на три одељка. Први се односи на одређење јавнобележничке делатности, други на изворе јавнобележничке делатности у правном систему Републике Србије, док се трећи бави циљевима и функцијама јавнобележничке делатности. Најзначајнији део у првом параграфу (трећи) се тиче одређења јавнобележничке делатности и форме у праву, као и

правнополитичким циљевима који се имају остварити нотарском делатношћу. Овде аутор одређује врсте форми које право предвиђа за пуноважност правних послова, те нарочиту пажњу усмерава ка правно-политичком одређењу сврхе форме у праву. За остварење циљева јавнобележничке делатности нарочито истиче: а) аутентификациону, б) упозоравајућу и в) доказну функцију форме. Правно-политички гледано, нотарска делатност има за циљ да растерети рад судова, те да, истовремено, олакша грађанима приступ суду у другим правним стварима које не спадају у надлежност нотара. Кандидат анализира статистички укупан број оставинских предмета у Републици Србији, упоређује га са бројем нерешених предмета, те доказује да је ситуација у овом домену незадовољавајућа, јер се странкама, на овај начин, крши право на суђење у разумном року у оквиру корпуса права на правично суђење.

У другом параграфу („Начела јавнобележничке делатности”) кандидат одређује начела нотарске делатности. Идентификује их пет. Свако од начела минуциозно објашњава, разлаже их на разлоге, поткрепљене конкретним решењима Устава и закона, који оправдавају став да одређени скуп правних норми може да формира начело у овој грани права. Такође, анализира и могућност одступања, као и могућа одступања од примене идентификованих начела. Аутор налази да су начела јавнобележничке делатности: 1° начело слободног приступа нотару, 2° начело поверљивости, 3° начело непристрасности, 4° начело територијалности и 5° начело подучавања странака.

Начело слободног приступа нотару изводи се из општијег принципа које гарантује право на судску заштиту, инкорпорирано у модерним Уставима, као и у Европској конвенцији о људским правима (ЕКЉП). Гаранција је конкретизована различитим нормама јавнобележничког права права, почев од оне да је присуство нотара увек обавезно у канцеларији, па до обавезе да јавног бележника у случају његове привремене спречености мења јавнобележнички заменик. Начело слободног приступа нотару није апсолутно. Јер је нотар, као носилац јавних овлашћења и гарант законитости у правном промету, дужан да у Законом прописаним случајевима одбије да предузме службену радњу када се од њега захтева, тј. да учествује у састављању исправе која инкорпорише апсолутно ништаве правне послове, правне послове који су противни јавном поретку и сл.

Начело поверљивости обухвата дужност нотара да чува као тајну све податке које је сазнао током вршења јавнобележничке дужности. Кандидат одређује, најпре, која лица су дужници ове обавезе, да би потом анализирао границе обавезе чувања јавнобележничке тајне. Нарочита пажња се посвећује ослобођењу нотара од дужности чувања јавнобележничке тајне у складу са позитивноправним прописима, али и у складу са ставовима који су изнети у доктрини.

Исцрпну анализу кандидат даје у вези са начелом непристрасности нотара. Након што је одредио правно-политичке циљеве овог института, аутор констатује да се важећи прописи о нотаријату у Републици Србији разликују тзв. апсолутне и релативне разлоге за изузеће. Аутор еnumerише апсолутне разлоге за изузеће, те их појединачно анализира. Нарочиту пажњу усмерава на дистинкцију између процесног и материјалног појма странке у нотаријалном поступку, те дефинише материјални појам странке који служи као основ за изузеће нотара. Апсолутне разлоге за изузеће нотара аутор дели на: 1° конфузију саме странке и нотара у једној личности, 2° постојање правног односа између странке и нотара, 3° постојање породичноправне везе између нотара и странке. Најзад, кандидат анализира и тзв. релативне разлоге за изузеће нотара, као и последице повреде начела о непристрасности нотара.

Следеће начело нотаријалне делатности односи се на принцип територијалитета, тј. на дужност нотара да обавља своју функцију само у границама одређене територије. Аутор разграничава овај постулат од института „месне надлежности”, при чему оба имају места у одређењу тзв. територијалне надлежности обављања јавнобележничке делатности. Значајно указује на случајеве у којима се у јавнобележничкој делатности не примењује принцип месне надлежности, а, с друге стране, одређује случајеве у којима постоји тзв. искључива месна надлежност, као и последице о повредама правила о постојању искључиве месне надлежности нотара. У оквиру принципа територијалитета, аутор излаже и о институтима који осмишљавају овај принцип, као што су то службено седиште и подручје нотара, место обављања нотарске делатности.

Што се тиче последњег начела јавнобележничке делатности (начело подучавања странака) аутор констатује да се ради о принципу који је срж нотаријалне делатности. Анализира се социолошко-политички основ овог начела и његов допринос остварењу правне државе, као и државе социјалне правде. Такође, у раду се дефинишу три основне дужности нотара које произлазе из начела подучавања странака.

Трећи параграф („Облик јавнобележничке исправе”) подељен је на неколико пододелака који имају за циљ да методолошки исправно упуте читаоца не само у обавезну садржину јавнобележничке исправе, већ и да укажу на начин на који може да се врши контрола садржине нотарске исправе. Отуда, након што је одређен сам појам јавнобележничке исправе, у следећим пододелцима се анализирају: 1° подлога на којој се саставља нотарска исправа, 2° средство којим се она пише, 3° језик на коме се она саставља, 4° сам начин писања текста и бројева, 5° исправљање јавнобележничке исправе, 6° потписи неопходни на јавнобележничкој исправу, те 7° начин на који је неопходно да нотар поступа ако је јавнобележничка исправа сачињена од више листова.

Четврти параграф књиге посвећен је јавнобележничком запису као најзначајнијем и најраспрострањенијем облику нотарске исправе. И овај део је подељен на неколико подделака како би се детаљно објасниле основне карактеристике јавнобележничког записа. Тако, најпре се констатује да ја јавнобележнички запис исправа о правним пословима, те се затим наводе сви правни послови за чију пуноважност Закон захтева форму нотарског записа. Даље, наводи се и анализира обавезна садржина јавнобележничког записа, сам поступак у коме се сачињава јавнобележнички запис, као и појавни облици јавнобележничког записа, као што су то изворник и отправак. Суштински део о јавнобележничком запису односи се на поступак у коме се он сачињава. Сам поступак је минуциозно објашњен, и то према важећим правилима у Републици Србији, уз исцрпније коришћење упоредноправне анализе која је иначе карактеристична за читав рад. Аутор одређује следеће фазе нотаријалног поступка: 1° странке и остале учеснике, 2° ток поступка, укључујући овде 3° утврђивање идентитета учесника, 4° утврђивање пословне способности учесника у поступку, 5° утврђивање постојања овлашћења за заступање, 6° признање јавнобележничког записа.

Пети параграф се односи на јавнобележничке овере. Подељен је у три поглавља, и то: 1° појам јавнобележничке овере, 2° оверавање потписа и 3° оверавање преписа. Како овере потписа и преписа представљају најзначајни део функција нотара у овом домену, аутор је, следствено томе, највише пажње посветио управо овим проблемима, утврдивши претходно надлежност нотара за вршење функција овера. Пре него што с упустио у саму анализу поступка овере потписа, аутор се изјашњава о односу између овере потписа (легализације) и сачињавања јавнобележничког записа, тј. о проблему конверзије форми. Затим, излаже сам поступак овере потписа, те се нарочито осврће на разлику у контроли

садржаја јавнобележничког записа и овере потписа на исправама које није сачинио сам нотар. Даље, аутор анализира домашај легализационе клаузуле, као могућност овере бланко потписа. Посебан осврт заслужили су случајеви овере потписа у тзв. ванредним ситуацијама, тј. у ситуацијама у којима су учесници у поступку овере нема, слепа и глува лица. Последње поглавље у овом делу се бави овером преписа. Најзначајнији део, свакако, отпада на овере извода из јавних, трговачких и пословних књига које су и најчешће у правном промету с обзиром на њихову доказну снагу, као могућност да се на основу њих води поступак извршења на основу веродостојне исправе.

Најзад, последњи део овог рада третира остале јавнобележничке исправе, тзв. записнике, проблем солемнизације, те нотарске потврде. Говори се о појму и значају сваке од наведених јавнобележничких делатности, као и о садржини сваке горе наведене јавнобележничке исправе.

4.1.2. Оцена

Кандидат је себи поставио изузетно тежак и захтеван циљ, а то је да у оквиру нотаријалног права издвоји и дефинише јавнобележничку делатност у једну самосталну правну целину. Сам постављен циљ је утолико тежи што је требало, како стручној, тако и укупној јавности представити нотарску делатност, а да се при томе не улази у општа питања нотаријалног права, као што су то положај нотара у општем правном систему, организационо нотарско право и сл.

Само остварење постављеног циља подразумева продубљена знања из материје уставног и укупног материјалног грађанског права, парничног и ванпарничног процесног права, те материјалног трговинског права, те нарочито општа теоријска знања о фундаментима правне државе, владавине права, као и социјализације и политизације грађанског права у целини, те познавање функција модерне европске социјалне државе.

Посматрајући рад у целини, аутор је успео да издвоји јавнобележничку делатност као заокружену правну целину која читаоцу даје потпуни и продубљени увид у ову делатност (в. нарочито стр. 16 и 17 рада). При томе, сама чињеница да је аутор успео да избегне замку покушаја конституисања општег нотаријалног права, дакле са *ab ovo* реторичким објашњењима о суштини нотаријалне функције у систему права, као и са дескрипцијом нотаријалног организационог права која нема неки теоретски значај, представља значајан методолошки успех и, рекли бисмо, иновативан приступ. Отуда, Комисија констатује да рад проф. др Дејана Ђурђевића представља конзистентан и успешан покушај да се до детаља објасне: 1° теоретски основи јавнобележничке делатности, 2° правно-политички значај обављања јавнобележничке делатности, 3° правни институти, њихова суштина и домашај, који чине домен обављања јавнобележничке делатности.

Ваља запазити, да је рад написан на јасном и елоквентном језику, језгровитим стилем, консеквентним у коришћењу сложене правничке терминологије у области нотаријата. Отуда, рад је доступан за читање не само стручној јавности, већ и ширем аудиторијуму.

Најзад, изузетно је корисна и методолошки оправдана, али и уравнотежена, употреба упоредноправних знања. Знатижељни читалац лако стиче основна знања о нотарској делатности у упоредноправним системима, док га обиље упућивања у фус нотама инспирише да продуби своја знања. С друге стране, пак, знања из упоредног права

нису *mutatis mutandis* пренета на позитивно право Републике Србије што је уобичајена грешка у писању научних радова у код нас. Напротив, она су аутору послужила само као инспирација за попуњавање правних празнина и појашњење појединих института, као и предлог за њихово коришћење у пракси у Републици Србији *de lege ferenda*.

На послетку, рецензенти би желели да похвале изузетно прецизно навођење коришћене литературе, као и изузетно прецизно и коректно упућивање на литературу или праксу садржану у фус нотама.

Проф. др Дејан Ђурђевић је себи задао тежак задатак. Пред њим је био пионирски подухват да концизно и конзистентно објасни циљеве јавнобележничке делатности, као и начине на који се она *in concreto* одвија. Пред собом није имао никакав узор са српског или хрватског правног подручја.

Како је то горе наведено, кандидат је сачинио перфектну структуру рада, избегао непотребна излагања из шире области нотаријалног права која немају утицаја на обављање јавнобележничке делатности. Напротив, аутор се управо концентрисао на суштину јавнобележничког права, тј. на нотарску делатност. Овај део је интересантан како са теоријског, тако и са практичног становишта.

Проф. Ђурђевић излаже језгровито и аргументовано. Са неким од његових ставова човек може да се сагласи или не, али то не умањује снагу његове инспирације и аргументације. Инспирације у смислу да се позабави проблемима који су потпуно нови, па и непознати правном поретку Републике Србије.

Најзначајнија карактеристика овог рада који нам је предат под насловом „Јавнобележничка делатност” јесте његова утемељеност и темељитост. Како за теорију, тако и за праксу од изузетног значаја су детаљне анализе сваког аспекта нотарске делатности, нарочито јавнобележничког записа и јавнобележничког поступка.

Теоретски гледано, проф. Ђурђевић је успео да дефинише начела јавнобележничке делатности, што је све само не лак задатак. Јер, јавнобележничку делатност карактерише конгломерат процесних и материјалноправних норми из свих области грађанског и трговинског права. Наравно, само третирање ових проблема подразумева изузетно висок ниво укупног правничког знања.

Чланови Комисије се надају и охрабрују проф. Ђурђевића да и у будућности настави да надограђује своју творевину о јавнобележничкој делатности, јер она представља потпуни *novum* у српској правној литератури. Из горе наведених навода произлази да књига проф. др Дејана Ђурђевића „Јавнобележничка делатност” представља озбиљан и значајан научни рад, који може да буде оцењен највишом оценом и који ће свакако инспирисати правничку јавност у Републици Србији на даљи развој у овој научној области.

4.2. Неутрални правни послови, Анали Правног факултета у Београду, бр. 2/2010, стр. 77-107, УДК 347.66. Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком, M24(3).

У овом раду кандидат обрађује неутралне правне послове, правну категорију која је уведена у српско право доношењем Породичног закона 2005. године. Наиме, члан 64. Породичног закона предвиђа да сваки малолетник може самостално да предузима неутралне правне послове, тј. послове којима не стиче ни права ни обавезе. Аутор констатује, уз упућивање на изворе, да је ово правило, које је настало по узору на немачко право, изазвало бројне контроверзе међу српским правницима. Док су једни негирали категорију неутралног правног посла, сматрајући да он представља *contradictio in adjecto*, други аутори који га не оспоравају немају јединствен став у погледу тога за које правне послове се може казати да су неутрални.

У првом делу рада кандидат је изложио схватања о неутралном правном послу која су развијена у упоредном праву, анализирао ситуације у којима се такви послови појављују, да би на основу тога подвргао критици дефиницију неутралног правног посла из чл. 64 Породичног закона. Аутор сматра да неутралне правне послове треба дефинисати као „правне послове који не доносе никакву правну корист нити правни уштрб лицу које их предузима”. Пошто констатује да је предузимање сваког правног посла скопчано за одређеним уштрбима (правним, васпитним, директним, индиректним, извесним и неизвесним), кандидат у другом делу рада анализира које уштрбе треба сматрати релевантним. Након излагања различитих схватања која постоје у страног теорији и судској пракси (теорија о разликовању непосредних и посредних уштрба, теорија о економском начину посматрања, теорија о старатељском начину посматрања), кандидат заузима становиште да су релевантни сви извесни правни уштрби, тј. они уштрби који се испољавају у правној сфери и који настају на основу чињеница које су објективно утврдиле у моменту предузимања правног посла.

4.3. Правни положај претходног наследника, Анали Правног факултета у Београду, бр. 1/2011, стр. 104-132, УДК 347.66/.67. Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком, M24(3).

Кандидат је овај рад посветио расветљавању два проблема која постоје у српском праву услед неадекватне законске регулативе ситуација које настају када завешталац именује наследника под условом или роком. Први се тиче правне природе положаја претходног наследника, а други се односи се на његово право да располаже добрима из заоставштине.

Након подробне анализе различитих решења у упоредном праву, као и различитих становишта која су дошла до изражаја у домаћој и иностраног теорији и судској пракси, аутор долази до закључка да претходни наследник нема плодоуживање на заоставштини, већ да у моменту оставиоачеве смрти наслеђује заоставштину у својину која је временски и садржински ограничена. Када је реч о праву претходног наследника да располаже добрима из заоставштине, аутор сматра да је у интересу како правног промета, тако и претходног и потоњег наследника да будући Грађански законик напусти аустријски систем потпуно ограничене слободе располагања и да се приклони систему либералитета. За систем либералитета карактеристично је то што претходни наследник има делимично ограничену слободу располагања, при чему се интереси потоњег наследника превасходно штите путем правила о реалној суброгацији. Такав систем омогућује да се у периоду од

оставиочеве смрти до наступања супституционог случаја економски целисходније управља заоставштином, јер претходни наследник може наслеђена добра да размени за неке друге предмете који мање губе на вредности и који су подобни да дају већи приход.

4.4. Признање нотарског записа, Анали Правног факултета у Београду, бр. 1/2012, стр. 159-184, УДК 347.961.7. Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком, M24(3).

У овом раду кандидат обрађује стадијум рекогниције у поступку сачињавања јавнобележничког записа према Закону о јавном бележништву из 2011. године. Предмет рада има велики теоријски, али и практични значај, јер признање јавнобележничког записа (рекогниција) представља централни стадијум нотарског поступка, у коме нотар упознаје странку са садржином исправе коју је са њу сачинио, да би након тога странка одобрила исправу и потписала се.

Кандидат полази од тога да Закон о јавном бележништву није у потпуности уредио овај стадијум, тј. није регулисао како се странка упознаје са садржином јавнобележничког записа и како га одобрава. Након указивања на значај који рекогниција има за остварење превентивне функције јавног бележништва, кандидат разматра начине за попуњавање ове правне празнине. На основу сходне примене правила ванпарничног поступка и тумачења чл. 76 Закона о јавном бележништву, кандидат долази до закључка да стадијум признања јавнобележничког записа у српском праву треба спроводити тако што нотар чита странци текст правног посла са изворника јавнобележничког записа, након чега она изјављује да је њена воља верно унета и потписује се на јавнобележничком запису. Све ове радње се просторно и временски надовезују чинећи јединствен акт коме морају непрекидно присуствовати и странка и јавни бележник (принцип *unitas actus*).

4.5. Стечај над заоставштином, Право и привреда, бр. 1-3/2012, стр. 9-37, Рад у водећем часопису националног значаја, M51(3).

Кандидат обрађује карактеристична обележја стечаја над заоставштином, као посебне врсте индивидуалног стечајног поступка који се води над имовином умрлог физичког лица, по којима се он разликује од општег стечајног поступка. Та обележја се односе на: стечајне разлоге, лица која су овлашћена да покрену поступак, својство стечајног дужника, стечајну масу, исплатне редове као и на *separatio bonorum*, који представља специфичну материјалноправну последицу отварања стечаја над заоставштином. У закључним разматрањима указује се на потребу увођења стечаја над заоставштином у српско право да би се обезбедио равноправан и правичан третман оставиочевих поверилаца, постигло њихово најповољније намирење, али и заштитио наследник који је наследио презадужену заоставштину.

4.6. Наследничко уверење (*Erbschein*) у немачком праву, Страни правни живот, бр. 2/2012, стр. 71-93, УДК: 347.65 (430), Рад у водећем часопису националног значаја, M51(3).

У овом раду аутор пореди институт оставинског решења који постоји у српском праву са установом наследничког уверења (*Erbschein*) коју познаје немачко право и која тамо има сличну функцију која се у Србији намењена оставинском решењу. *Erbschein*

представља уверење о наследном праву и величини наследног дела које наследнику на његов захтев издаје оставински суд. Аутор анализира врсте наследничких уверења, судски поступак за њихово издавање, као и правна дејства која се односе на претпоставку тачности и заштиту поуздања савесних прибавилаца у тачност наследничког уверења.

Кандидат закључује да поређење немачког наследничког уверења и српског оставинског решења указује на два различита правна приступа. Немачко оставинско право ослања се на диспозицију и тежи да заштити трећа савесна лица. Српско оставинско право утемељено је на официјелности и потреби да пружи највећу могућу заштиту правом наследнику. Кандидат сматра да је немачки приступ правилнији, јер пружа бољу заштиту савесним трећим лицима која су поуздала у наследничко уверење.

4.7. Принцип униперсоналитета у тестаментарном праву, Правни живот, бр. 10/2010, стр. 747-745, *Рад у водећем часопису националног значаја, М51(3).*

Аутор разматра различита схватања о правно-политичким циљевима начела униперсоналитета у наследном праву који се огледа у томе што тестамент представља строго личну изјаву воље (итал. „*principio di unipersonalità*”, нем. „*Höchstpersönlichkeit*”). Полази од тога да се строго лични карактер тестаamenta испољава како у погледу његовог састављања (формални униперсоналитет), тако и у погледу могућности завештаоца да обликује његову садржину (материјални униперсоналитет).

Аутор дефинише формални униперсоналитет као недозвољеност сачињавања тестаamenta од стране завештаочевог законског заступника или пуномоћника. Тако сачињен тестамент је апсолутно ништав и не може бити накнадно оснажен завештаочевим одобрењем. Кандидат разматра примену овог правила код неформалног опозивања тестаamenta уништењем писмена, које по својој правној природи представља тестаментарно располагање и долази до закључка да завешталац може опозвати тестамент тако што ће дати другом да за њега уништи исправу, али да би такав акт представљао пуноважно опозивање тестаamenta, исправа мора бити уништена у присуству завештаоца и под његовим непосредним надзором. Кандидат сматра да принцип формалног униперсоналитета није повређен ако завешталац приликом сачињавања тестаamenta прима савете од других лица, или им поверава да за њега ураде неке техничке радње (на пример, да му сачине и одштапају исправу, коју ће он касније у присуству два сведока потврдити и потписати и тако сачинити алографски тестамент).

Материјалним униперсоналитетом кандидат означава забрану одредби у тестаменту којима завешталац препушта трећим лицима да одлучују о томе да ли ће тестамент важити, ко ће бити корисник и шта ће бити предмет тестаментарног располагања. Кандидат сматра да потреба за флексибилношћу у тестаментарном праву (схваћена у смислу давања могућности завештаоцу да садржину свог тестаamenta прилагоди развоју будућих и неизвесних околности) налаже да се од материјалног униперсоналитета одступи. Следствено томе, кандидат долази до закључка да није ништав потестативни услов уколико будућа и неизвесна околност, чије наступање зависи од понашања трећег лица, сама по себи узета има важност за образовање оставиочеве представе о наследноправним последицама његове смрти. Насупрот томе, ако је потестативан услов предвиђен искључиво ради тога да би се трећем лицу дала могућност да одлучује о правним дејствима тестаamenta, такав модалитет је у супротности са принципом материјалног униперсоналитета и сматра се непостојећим.

Кандидат је схватања да правни поредак треба да обезбеди завештаоцу да најоптималније могуће уреди наследноправне последице своје смрти и у ситуацији када његова одлука зависи од тога како ће се неке околности развијати у будућности. Таква потреба посебно долази до изражаја онда када предузетник хоће да за наследника постави оног потомка који је најспособнији за вођење предузећа, али у моменту писања тестаментa потомци су сувише млади да би могле да се процене њихове способности. Из тог и сличних разлога, неће бити ништав тестамент у којем је завешталац означио ограничен круг лица, из којег треће лице треба да изабере наследника на основу одређених и објективних критеријума. Да би такав тестамент био дозвољен, завешталац мора да именује лице које ће извршити избор. Поред тога, круг потенцијалних наследника мора бити тако уско ограничен, а критеријуми за избор тако прецизно одређени, да не остављају простор за самовољу трећег.

4.8. Утврђивање идентитета учесника у поступку састављања нотарске исправе, Правни живот, бр. 12/2011, стр. 63-82, Рад у водећем часопису националног значаја, М51(3).

Рад обрађује дужност нотара да утврди идентитет учесника у поступку састављања јавнобележничке исправе. У првом делу рада кандидат анализира начине утврђивања идентитета у српском и упоредном праву. Кандидат критикује решење српског законодавца, који се по узору на аустријско право, определило за систем везаног утврђивања идентитета, и даје предност решењу немачког права где нотар утврђује идентитет учесника на основу свог слободног уверења.

Други део рада посвећен је правним последицама које наступају када нотар не може да утврди идентитет, када погрешно утврди идентитет и када пропусти да у нотарском акту назначи како је утврдио идентитет учесника у поступку састављања јавнобележничке исправе. Системским тумачењем Закона о јавном бележничтву, кандидат долази до закључка да је нотар дужан да одбије састављање нотарске исправе уколико не може да утврди идентитет учесника. Погрешно утврђивање идентитета одузима нотарском акту својство јавне исправе, а пропуштање нотара да у акту протоколише начин на који је утврдио идентитет странке правно је ирелевантно.

4.9. Положај лица са посебним потребама у нотарском поступку, Правни живот, бр. 12/2012, стр. 45-60, Рад у водећем часопису националног значаја, М51(3).

Кандидат обрађује положај лица са посебним потребама у поступку сачињавања нотарског записа. Реч је о оним лицима која у моменту састављања јавнобележничког записа нису способна да чују, говоре или виде. Њихов положај у нотарском поступку је деликатан јер нису у стању да на поуздан начин изврше контролу тачности и потпуности јавнобележничког записа и признају га за свој правни посао. На основу анализе упоредноправних решења и одредби српског Закона о јавном бележничтву, кандидат констатује да у српском праву није на целовит и консеквентан начин уређен положај лица са посебним потребама у поступку састављања јавнобележничког записа. Полазећи од тога да се недостаци у законској регулативи могу превазићи циљним и системским тумачењем одредаба Закона о јавном бележничтву, у раду су постављена правила по којима нотар поступа када је странка лице које не може да чује, говори или види, као и правила за случај када је странка лице са вишеструким недостацима.

4.10. *Оправданост поверавања оставинског поступка јавним бележницима, Правни живот, бр. 11/2013, стр. 697-712, Рад у водећем часопису националног значаја, М51(3).*

У раду се разматра правнополитичка оправданост поверавања спровођења оставинског поступка јавним бележницима. Након анализе предложених законских решења, стања у српском правосуђу и искустава у појединим западноевропским државама и државама у региону, кандидат долази до закључка да поверавање оставинског поступка јавним бележницима има вишеструко оправдање. Кандидат сматра да три разлога говоре у прилог томе да се спровођење оставинских расправа повери јавним бележницима: 1° поступци за расправљање заоставштине брже ће се завршавати, 2° грађанима ће бити олакшан приступ „органу” који спроводи оставински поступак и 3° значајан број судија биће растерећен од оставинских предмета и ангажован у другим одељењима чиме се на посредан начин доприноси ефикаснијем спровођењу других судских поступака, јер доприноси ефикаснијем спровођењу оставинског поступка и растерећењу судова.

Кандидат такође стаје на становиште да спровођење оставинског поступка од стране јавног бележника неће имати негативних последица, како због природе оставинског поступка, тако и због чињенице да важеће законске норме пружају довољно гаранција, како у погледу стручне оспособљености јавних бележника, тако и у погледу њихове независности и непристрасности.

4.11. *Нотарски тестамент у немачком праву, Увод у право Немачке (ур. М. Васиљевић, В. Чоловић), Институт за упоредно право - Правни факултет у Београду, Београд 2011, стр. 427-452, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).*

За учешће у писању Зборника посвећеног немачком праву, који су заједнички издали Правни факултет Универзитета у Београду и Институт за упоредно право, кандидат је изабрао нотарски тестамент, једно од граничних питања између материјалног грађанског права (пре свега наследног права) и грађанског процесног права (пре свега ванпарничног - нотарског поступка). У овом раду кандидат обрађује сва три начина сачињавања нотарског тестаamenta у немачком праву: изјава последње воље пред јавним бележником, предаја отвореног писмена нотару и предаја затвореног писмена јавном бележнику. Посебну пажњу аутор поклања процедури за сачињавање тестаamenta, као и проблему уставности начела усмености у поступку за састављање јавнобележничког тестаamenta, који је на почетку овог века представљао једно од најконтроверзнијих питања немачког нотарског и наследног права.

4.12. *Фидеикомисарна супституција у европским правним порецима и у српском праву, Правни капацитет Србије за европске интеграције – књига 5 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2010, стр. 104-126, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).*

Након упоредноправне анализе фидеикомисарне супституције у европским правним порецима, кандидат закључује да је у неким државама она дозвољена уз одређена временска ограничења (Немачка, Аустрија, Швајцарска), док је друге државе у начелу забрањују, а само изузетно дозвољавају неке њене модалитете (Француска, Италија), као и да се Србија се убраја у другу групу. Кандидат себи поставља за циљ да

преиспита исправност приступа за који се определило српско право. Након упоредноправне анализе појединих европских правних система (Француска, Италија, Аустрија, Немачка и Швајцарска), кандидат разматра које све предности фидеикомисарна супституција пружа када је реч о уређивању наследноправних последица оставиочеве смрти, које су њене негативне стране, и на основу тога заузима став о томе какву будућност би ова установа требало да има у српском правном поретку.

Кандидат закључује да се помоћу фидеикомисарне супституције, код које се наступање супституционог случаја везује за смрт претходног наследника, могу остварити неки веома корисни циљеви: додељивање заоставштине сродницима а да се не угрози егистенцијални и социјални статус супружника, равноправно учешће свих припадника породичне генерације у расподели заоставштине, омогућавање детету које је зачето након смрти оставиоца да га наследи као потоњи наследник. Недостаци фидеикомисарне супституције састоје се у томе што компликује наследноправне односе и ограничава правни промет. Кандидат сматра да се корисни циљеви који се могу остварити путем фидеикомисарне супституције, не могу у потпуности постићи другим установама које познаје српско наследно право (на пример, легат плодуживања). С друге стране, недостаци фидеикомисарне супституције карактеристични су и за неке друге дозвољене наследноправне установе (легат плодуживања, постављање наследника под условом или роком). Одмеравајући добре и лоше стране овог института, кандидат закључује да његове предности претежу и предлаже реафирмацију овог института у позитивно право Србије, с тим да фидеикомисарни однос буде временски ограничен.

4.13. Правни положај нотара у европским правним порецима и у српском праву, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 1 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2011, стр. 159-175, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).

Кандидат у овом раду обрађује најзначајније карактеристике јавног бележништва, које се односе на правни положај нотара у европским правним системима и у српском праву. Констатује да у европским државама нотаријат није организован на јединствен начин и да се српски законодавац определио за тзв. „нотаријат латинског типа”, за који је карактеристично то што је нотар самосталан, независан, непристрасан и учен правник коме је поверено да као искључиво занимање врши јавну функцију у области састављања, потврђивања и оверавања исправа о правним пословима.

Кандидат указује на то да нотар није државни орган нити државни службеник, по чему је његова делатност слична адвокатури и другим слободним професијама. Међутим, као носилац јавне функције он поседује одређене јавноправне прерогативе и подвргнут је одређеним јавноправним дужностима, по чему се разликује од адвоката. Јавни бележник се разликује од адвоката и по томе што не наступа као заштитник интереса свог налогодавца, већ делује непристрасно и пази на интересе свих учесника у поступку састављања исправе. Тежња да јавни бележник буде непристрасан и да подједнако штити интересе свих учесника у поступку састављања нотарских аката добила је свој израз и у опредељењу српског законодавства за модел искључивог јавног бележништва, за који је типично то што нотар може да обавља само јавнобележничку делатност и што му је забрањено да се бави адвокатуром и другим професијама које нису у складу са угледом јавног бележништва.

4.14. Нотарски тестамент у европским правним порецима и у српском праву, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 2 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2012, стр. 182-198, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).

Кандидат у овом раду обрађује нотарски тестамент (јавнобележничко завештање) који након ступања на снагу Закона о јавном бележништву представља нову форму тестаментарног располагања. У раду је посебна пажња посвећена питањима која се тичу поступка за сачињавање тестаamenta (утврђивања идентитета завештаоца, спровођење рекогниције, поступања за завештаоцем који је неписмен или неспособан да чулно опажа, подобност тестаментарних сведока). Посебно је разматрана могућност да се пред јавним бележником сачини тестамент чија би садржина остала непозната како јавном бележнику, тако и другим учесницима у поступку састављања исправе.

4.15. Положај нотара као повереника суда у оставинском поступку, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 3 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2013, стр. 154-168, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).

У овом чланку кандидат разматра положај јавног бележника као повереника суда у оставинском поступку према решењима која су садржана у Нацрту закона о изменама и допунама Закона о ванпарничном поступку, који је Министарство правде и државне управе упутило Влади 1. јула 2013. године. Реч је о веома актуелном питању, нарочито ако се има у виду да је Комитет министара Савета Европе 16. септембра 1986. године донео Препоруку о мерама за спречавање и смањивање оптерећења судова бр. Р (86) 12, којом предвиђа да се нотарима поверавају послови који не представљају суђење у стогом смислу те речи, а као један од примера таквих послова наведен је управо оставински поступак. Кандидат се посебно бави питањима која се односе на: изворну и факултативну надлежност јавног бележника у оставинском поступку, дужност нотара да прихвати спровођење повереног посла, процесна правила по којима јавни бележник поступа, обим његових овлашћења, судску контролу рада јавног бележника и накнаду трошкова и награду за рад јавном бележнику.

4.16. Актуелна реформа прописа о јавнобележничким оверама и европски стандарди у области превентивне правне заштите, Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Републике Србије – књига 4 (прир. С. Лилић), Правни факултет Универзитета у Београду, 2014, стр. 150-154, Рад у истакнутом тематском зборнику водећег националног значаја, М44(3).

У овом раду су обрађене суштинске новине које је донео Закон о оверавању потписа, рукописа и преписа, који је почео да се примењује од 1. септембра 2014. године и њихова усклађеност са стандардима јавнобележничке делатности у модерним европским правним системима. Након анализе нових законских решења кандидат закључује да је нови закон вишеструко користан за грађане Србије. С једне стране, преношењем надлежности за овере са судова и општинских управа на јавне бележнике, грађанима је олакшан приступ надлежном оверитељу. То је посебно изражено у

општинама са већим бројем становника и већим обимом правног промета, где број јавнобележничких канцеларија далеко премашује број судова и општинских управа.

Осим тога, кандидат указује на још нека процесноправна решења новог Закона о оверавању потписа, рукописа и преписа која превентивну заштиту подижу на виши ниво. Наиме, насупрот претходном закону, где надлежни оверитељ није био овлашћен да контролише садржину исправе, нови закон обавезује јавног бележника да изврши тзв. ограничену контролу поднете исправе и да одбије службену радњу ако је очигледно да постоји разлог за изузеће јавног бележника, да поднета исправа садржи правни посао који је забрањен, да поднета исправа садржи правни посао за који је као обавезна прописана форма јавнобележничког записа или јавнобележничке солемнизације или да се оверавањем потписа помаже остваривање недозвољених циљева.

5. Учешће на међународним научним скуповима

Кандидат учествује у раду Копаоничке школе природног права, у оквиру које је излагао веома запажене реферате. На скупу из 2010. године објављен је његов реферат под називом „Принцип униперсоналитета у тестаментарном праву” (Правни живот, бр. 10/2010), на скупу из 2011. године кандидат је презентовао рад на тему „Утврђивање идентитета учесника у поступку састављања нотарске исправе” (Правни живот, бр. 12/2011), а на скупу из 2012. године кандидат је наступио са рефератом „Положај лица са посебним потребама у нотарском поступку” (Правни живот, бр. 12/2012). Последњи наступ на Копаоничкој школи природног права кандидат је имао 2013. године када је изложио реферат на тему „Оправданост поверавања оставинског поступка јавним бележницима” (Правни живот, бр. 11/2013).

Осим тога, кандидат је 2012. године имао запажено излагање на Саветовању правника у привреди које се традиционално одржава крајем маја месеца у Врњачкој бањи, где је изложио рад „Стечај над заоставштином”, (Право и привреда, бр. 1-3/2012).

6. Педагошки рад кандидата

6.1. Основне студије

Од избора у звање ванредног професора кандидат је учествовао у свим областима наставе на основним студијама (предавања, испити, студијске групе, вежбе) из предмета Наследно право. Поред тога, кандидат је у школској 2013/2014 и 2014/2015 изводио предавања и испите из предмета Грађанско процесно право.

Педагошки рад кандидата је позитивно оцењен у анонимним студентским анкетама – тзв. евалуације, које су спровођене на Правном факултету у Београду.

Предавања која је кандидат држао на основним студијама оцењена су у анонимним студентским анкетама које су спроведене: 25. маја 2011., 21. маја 2012., 22. маја 2013. и у мају 2014. године. У тим анкетама кандидат је добио следеће оцене:

	т в р д њ а	просечна оцена са предавања			
		2011.	2012.	2013.	2014.
1.	Наставник излаже јасно и разумљиво	4,9	4,69	4,63	4,35
2.	Наставник излаже прегледно и истиче најбитније	4,83	4,56	4,44	4,46
3.	Наставник се прдржава наставног програма и плана рада	4,66	4,49	4,31	4,31
4.	Наставник предаје одговарајућим темпом (ни преспоро ни пребрзо)	4,77	4,40	4,26	4,15
5.	Наставник је припремљен за наставу.	4,77	4,52	4,59	4,54
6.	Наставник држи наставу према распореду и без кашњења	4,66	4,40	4,30	4,04
7.	Наставник подстиче учествовање студената у настави	4,47	4,28	4,00	4,15
8.	Наставник одговара на студентска питања и узима у обзир студентске коментаре	4,83	4,32	4,15	4,15
9.	Досадашње оцене код овог наставника у оквиру овог предмета одговарају мом показаном знању	4,43	4,40	4,33	4,27
10.	Ова анкета је спроведена на коректан начин (без притисака и утицаја)	4,92	4,73	4,88	4,54
УКУПНА ПРОСЕЧНА ОЦЕНА		4,72	4,48	4,39	4,30

Вежбе које је кандидат држао на основним студијама оцењене су у анонимним студентским анкетама које су спроведене 21. маја 2012., 22. маја 2013. и у мају 2014. године. У тим анкетама кандидат је добио следеће оцене:

	т в р д њ а	просечна оцена		
		2012.	2013.	2014.
1.	Руководилац вежби је припремљен за час	4,61	3,95	4,73
2.	Руководилац вежби јасно објашњава питања која се обрађују	4,59	4,04	4,70
3.	Руководилац вежби орипрема и обрађује практичне задатке на часу	4,42	3,82	4,80
4.	Руководилац вежби подстиче учествовање студената на часу	4,12	3,50	4,63
5.	Руководилац вежби одговара на студентска питања и узима у обзир студентске коментаре	4,35	3,66	4,53

6.	Руководилац вежби у довољној мери проверава знање студената	4,14	3,50	4,17
7.	Руководилац вежби на одговарајући начин проверава знање студената	4,25	3,48	4,37
8.	Руководилац вежби објективно оцењује рад студената на вежбама	4,25	3,52	4,57
9.	Руководилац вежби уредно држи часове (према распореду, без отказивања, кашњења и скраћивања)	4,45	3,66	4,27
10.	Ова анкета је спроведена на коректан начин (без притисака и утицаја)	4,80	4,59	4,70
УКУПНА ПРОСЕЧНА ОЦЕНА		4,40	3,77	4,55

6.2. Последипломске и специјалистичке студије

Кандидат је ангажован и у настави на последипломским и специјалистичким студијама.

Ментор је за израду докторске дисертације кандидата Бранке Бабовић (тема: *Множина субјеката у парничном поступку*) и Бесфорта Рамаданија (тема: *Однос начела суђења у разумном року и начела контрадикторности*).

Осим тога, кандидат је ментор за израду мастер рада кандидатима: Срђан Дуран (тема: *Јавни бележник као повереник суда у оставинском поступку*); Јелена Троскот (тема: *Субјекти у поступку састављања јавнобележничке исправе*); Ирена Миловановић (тема: *Својеручни /олографски/ тестамент*); Љубинка Рашета (тема: *Пуноважност уговора у форми јавнобележничког записа*); Ивана Средојевић (тема: *Јавни бележник у наследном праву*).

Кандидат је био члан комисија за одбрану магистарских теза, мастер радова, пројекта докторске дисертације, усменог магистарског испита и усменог докторског испита.

7. Остале активности релевантне за избор

Кандидат је члан редакције часописа „Страни правни живот”, издавач: Институт за упоредно право у Београду. Поред тога, кандидат је уређивао „Зборник Школе права Европске уније”, III Сесија, Бар, 4.-8. маја 2011. године, издавач: Универзитет Доња Горица – Факултет правних наука, Подгорица 2012.

Кандидат од 2008. године предаје у Црној Гори на Факултету правних наука Универзитета Доња Горица (UDG). На том факултету кандидат изводи наставу на основним студијама, специјалистичким студијама и на последипломским студијама.

На специјалистичким студијама на Универзитету Доња Горица кандидат је држао наставу из предмета грађанско организационо процесно право и нотарско право. Кандидат је у више наврата био ментор за изради специјалистичких радова из наведених наставних дисциплина.

8. Анализа и мишљење

Приликом заузимања става о кандидату, Комисија се руководила чл. 120. Статута Универзитета у Београду, који предвиђа да се приликом избора у наставничко звање вреднују научноистраживачки рад и педагошки рад кандидата. Осим тога, Комисија се руководила *Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду*, које је утврдио Сенат Универзитета у Београду на седници одржаној 14. децембра 2011. године, а који предвиђају следеће услове за избор у звање редовног професора: 1° испуњеност услова за избор у звање ванредног професора, 2° објављена научна монографија/књига односно уџбеник или критичка монографска публикација, 3° одређен број радова објављених у одговарајућим научним часописима са SCI, ANCI, ERIH листе или у часописима међународног значаја верификованим посебном одлуком, 4° одређен број радова објављених у водећем часопису националног значаја у одређеној научној области, 5° објављени радови са међународних научних скупова и научних скупова националног значаја, 6° уређивање тематских зборника радова/часописа, 7° чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења, 8° предавање по позиву на универзитетима у иностранству, 9° менторство односно чланство у комисијама за израду докторског рада и 10° менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама.

На основу увида у објављене радове и податке које се налазе у архиви Правног факултета Универзитета у Београду, *Комисија је закључила да кандидат Дејан Ђурђевић испуњава услове за избор у звање редовног професора*. Наиме, неспорно је да кандидат Ђурђевић поседује научни степен доктора наука из научне области за коју се бира, као и да испуњава услове за избор у звање ванредног професора, јер је изабран у то звање. Од избора у звање ванредног професора, кандидат Ђурђевић је објавио: 1° научну монографију „Јавнобележничка делатност”, 2° три чланка у часопису *Анали Правног факултета у Београду* (часопис међународног значаја верификованог посебном одлуком), 3° четири чланака у часопису *Правни живот* и по један чланак у часопису *Право и привреда* и *Страни правни живот* (часописи националног значаја у одређеној научној области) и 3° шест чланака у истакнутим тематским зборницима водећег националног значаја. Поред тога, кандидат је учествовао на пет међународних научних скупова, а радови које је излагао на тим скуповима објављени су у научним часописима. Кандидат је члан редакције часописа „Страни правни живот”, а уређивао је и „Зборник Школе права Европске уније”, III Сесија, Бар, 4.-8. маја 2011. године. Од 2008. године кандидат предаје у Црној Гори на Факултету правних наука Универзитета Доња Горица (UDG).

Осим тога, кандидат поседује завидно предавачко искуство које је стицао не само на Правном факултету у Београду. Његово ангажовање на предавањима и вежбама студенти су у анонимним анкетама оценили високом оценом. Кандидат се прихватио и посла ментора за израду две докторске дисертације, више мастер и специјалистичких радова, као и чланства у разним комисијама за полагање усменог докторског испита, усменог магистарског испита, одбрану пројекта докторске дисертације и сл.

Научни рад кандидата је такође за сваку похвалу. Кандидат је након избора у звање ванредног професора објавио научну монографију и већи број чланака у којима се бавио различитим питањима која су од великог значаја за научну област и предмете за које се бира. Након избора у звање ванредног професора кандидат је унапредио свој научни рад. Његове радове карактерише ентузијазам, научна радозналост и, пре свега,

крајње озбиљан приступ правној науци. Сваки рад кандидата је иновативан, заснован на фундаменталним научним истраживањима, савремен у погледу избора тема и инспиративан. Кандидат показује да је упознат са кретањима у домаћој и страниј науци грађанског права, бави се темама које имају велику теоријску и практичну вредност, тако да се за његове радове може рећи да представљају леп допринос српској цивилистици.

8. Предлог

Имајући у виду целокупно научно и педагошко ангажовање кандидата, недвосмислено се намеће закључак да он поседује све услове за избор у звање редовног професора за грађанскоправну ужу научну област. Стога *Комисија за писање извештаја* *предлаже Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду да донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Дејана Ђурђевића у звање редовног професора за грађанскоправну ужу научну област (предмети наследно право и грађанско процесно право).*

У Београду, 19. јануара 2015. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Мирко Васиљевић

проф. др Марија Драшкић

проф. др Александар Јакшић

проф. др Ранко Кеча

проф. др Наташа Стојановић